

1985. 25. april — Privat lovframlegg frå stortingsrepr. Bøsterud, Berget Jørgensen og Hovengen om endr. av straffelova § 211

Eleonore Bjartveit: Stortinget markerer i dag en grensesetting for hva vårt samfunn ikke kan godta innen ett spesielt område. De endringsforslag som støttes av Kristelig Folkeparti, varsler intensivt kamp mot pornografi, som i stadig økende omfang og med stadig sterkere innslag av vold, kjønnsdiskriminering og av seksualitet som handelsvare, har oversvømmet hele landet.

Det har vært en lang vei å gå. Enkeltpersoner, organisasjoner og tverrpolitiske sammenslutninger har gjennom flere år pekt på nødvendigheten av endringer i vårt lovverk for bedre å kunne bekjempe disse tendenser. Først da de faktiske forhold etter hvert ble anskueliggjort for politikerne gjennom film og blad, syntes det å bli fart i saken.

At det har vært noe uenighet i de siste fasene om hvordan det ville være mest korrekt og mest hensiktsmessig å fremme lovendringsforslagene, bør i dag ikke overskygge det viktige faktum at vi nå får et bedre redskap i kampen mot pornografi.

Det burde ikke være noen uenighet om sakens kjerne: At det trengs langt strammere grenser for hva som ikke skal være tillatt innen dette område.

Nå står håndteringen av loven sentralt om lovendringene ikke bare skal bli «skyggeboksing». De praktiske tiltak vi etter hvert håper å få vedtatt og iverksatt, med f.eks. merking og forhåndskontroll av videogrammer og konsesjon for importører og forhandlere, burde bli gode hjelpemidler i dette arbeid.

Vi har tidligere erfaring for hvordan pornoforhandlere hvis aktivitet har ført til straffetrettslige tiltak, etter kort tid har maktet å gjenoppta sin virksomhet, f.eks. under nytt firmanavn, ved å finne spesielle smutthull i lover og regelverk. Det bør stimuleres til spesiell oppfølging der det synes å være fare for gjentakelse av tidligere handling.

Fremskrittspartiets fremstilling av denne saken er oppsiktsvekkende: At dette enten dreier seg om pietisme eller om kvinnebevegelsens kamp for status og karriere, som så skulle snu seg til bitterhet mot menn når dette mislyktes. Partiet tror nå vel ikke på dette selv — heller ikke på påstanden om at dette skulle være en inngripen i personlig frihet. Hva med friheten til våre barn og unge, som uten tvil er utsatt for en utilbørlig påvirkning av den pornografi som nå er lett tilgjengelig? Den tendens vi nå ser, med økt aktivitet hva angår prostitusjon, seksuelle overgrep og voldshandlinger, er vel neppe noen tilfeldighet. Det er en farlig utvikling og burde engasjere til samlet kamp. Et ledd i denne kampen er uten tvil de lovendringer som nå

foreslås bl.a. av Kristelig Folkepartis stortingsgruppe.

Statsråd Mona Røkke: Jeg prøvde innledningsvis i hovedinnlegget å gi en faktisk fremstilling av det omfattende arbeid som departementet har hatt med saken, og representanten Hovengens siste innlegg rokker ikke ved det.

Justiskomiteens formann fant grunn til å gjøre seg lystig på min bekostning, og det må man tåle. Jeg skal imidlertid vokte meg vel for å si at hovmod står for fall, selv om dette nok rant meg i hu ved hennes siste innlegg, som gikk på å fremholde Arbeiderpartiets lovforslag når det gjelder klarhet og konkretisering. Det ble der bl.a. fremholdt at lovtekst og forarbeider fra Arbeiderpartiet må ses under ett, men et av de mange problemer som jeg har prøvd å påpeke ved utkastet og forslaget, er nettopp motstriden mellom tekst og forarbeider.

Når det gjelder forarbeidene, vil jeg ellers gjerne gi uttrykk for at de på det generelle plan inneholder verdifulle betraktninger. Men det er når man kommer til de konkrete kommentarene til de enkelte uttrykk i lovteksten, at forarbeidene er uhyre tynne. Derfor blir den veiledning som publikum, politi og domstoler får når det gjelder forståelsen av de nye uttrykkene i teksten, etter mitt syn altfor dårlig.

Jeg bad ellers om ordet for å vise til at for det første har det skjedd en opptrapping fra politi og påtalemyndighets side når det gjelder etterforskningen i slike saker. Oslo politikammer, som har et bistandsansvar for landet som sådant, har i den senere tid fått innrapportert saker som gjelder pornografisk materiale, så vel fra Hamar som fra Vest-Oppland, Hordaland, Nordmøre, Namdal, Lofoten og Vesterålen, Asker og Bærum, Tønsberg, Arendal, Ut-Trøndelag, Inn-Trøndelag, Romsdal, Helgeland, Rana og Bodø politikamre. Der nest — og det syns jeg er gledelig — har Oslo politikammer nå forenklet etterforskningsrutinene, slik at det gjennomføres hyppige og gjentatte stikkprøvekontroller, hvor altså politiet bare beslaglegger et lite antall blader eller videokassetter, mot tidligere, da alt slikt ble beslaglagt og dermed førte til sterk forsinkelse i disse sakene. Politiet har gode erfaringer med gjennomføringen av det nye etterforskningsopplegget. Det kan settes i gang etterforskning i langt flere tilfelle enn tidligere, og avviklingen av sakene går altså langt raskere.

Jeg har funnet det naturlig å avslutte med denne redegjørelsen for håndhevelsessituasjo-

nen for til syvende og sist vil nettopp denne situasjonen i stor grad avgjøre virkningene av straffebestemmelsene.

Svein Alsaker: Representanten Austad var opptatt av at Kristelig Folkepartis stortingsgruppe også kunne tiltre premissene for det han kalte «et helt annet forslag, nemlig hr. Sønstebø og hr. Hellands» forslag. Poenget mitt var at det som skiller dette forslag fra Arbeiderpartiets, er av juridisk-teknisk art. Det vil man klart finne ut ved å lese forslagene og premissene for disse.

Jeg kan ikke være enig i den sterke kritikken som er fremkommet mot saksbehandlingen i denne saken. Saksbehandlingen er uvanlig, og det skal ikke skjules at det er delte meninger om den, men arbeidet har likevel vært meget grundig, og man har nytt godt av et betydelig utredningsmateriale over samme tema fra tidligere.

At saksbehandlingen er «skandaløst dårlig», slik representanten Steenstrup bl.a. hevder, er derfor direkte feilaktig. Jeg tror vi må kunne konstatere at det selvfølgelig også kan tenkes juridisk utenfor Justisdepartementet.

En rekke talere fra Høyre har hevdet at forslaget fra Sønstebø og Helland og også forslaget fra Arbeiderpartiet lider av klare svakheter. Jeg syns dette er litt oppsiktsvekkende. Disse forslagene bygger på det någjeldende utuktighetsbegrep. Man trækker i gamle, velkjente spor, og foretar en utvidelse av paragrafen slik at den får en større slagvidde.

Hvis man ser på Høyres forslag, kan man kanskje stille seg spørsmålet om det er så meget mer klarhet i det. Jeg merket meg at representanten Ellefsen også var av den mening at dette utstillingsforbudsforslaget burde vært utredet nærmere, og ser vi på dette nye forslaget til § 211 a, ser vi at det står:

«Paragraf 211 rammer ikke kjønnslige skildringer som må anses forsvarlige ut fra en kunstnerisk, vitenskapelig, informativ eller liknende målsetting.»

Vi kan bare hefte oss i dette begrepet «liknende målsetting». Jeg vil ikke si at det utpreger seg ved klarhet.

Dessuten er det helt unødvendig å trekke dette inn i loven, fordi praksis er i samsvar med det som her foreslås.

Høyre går klart inn for å liberalisere någjeldende lov. I deres forslag står det:

«Med utuktige skildringer menes kjønnslige skildringer hvor det gjøres bruk av barn, dyr, vold eller tvang, eller grovt støtende eller krenkende kjønnslige skildringer.»

Dette kan ikke forstås på annen måte enn at mykpornoen skal avkriminaliseres. Et vil-

kår for straff er også at utbredelsen av de kjønnslige skildringer har skjedd ervedsvemsig eller til en større krets. Det er da naturlig at man får bruk for en egen paragraf som skal omfatte utstillingsforbud når det gjelder nakenbilder, som etter deres forslag ikke vil rammes av straffelovens § 211. Selv om intensjonene bak dette forslag er gode, innebærer forslaget at man krever av tobakkshandlere og bladforhandlere at de først...

Presidenten: Tida er ute.

Sverre Helland: Fleirtalet i Straffelovrådet går inn for ei liberalisering når det gjeld skildring av «alminnelig seksuell aktivitet». Eg har òg eit bestemt inntrykk av at fleire av dei framlegga som er lagde fram i Stortinget i dag, vil opna for slik liberalisering.

Men mindretallet i Straffelovrådet går imot dette, og eg har lyst til å referera noko av det dette mindretallet seier når det gjeld akkurat dette spørsmålet — eg trur slett ikkje alle er klår over kva konsekvensar ei slik liberalisering vil kunna få:

«Byrettsjustitarius Thor Oug finner det betenkelig — ikke minst ut fra skadevirkningssynspunktet, som flertallet understreker — å fastlegge som hovedregel at det ikke bør være straffbelagt å utbre pornografi som skildrer «Alminnelig seksuell aktivitet». Dette vil i så fall gjelde samleiescener med fokusering på kjønnsorganer, suging og slikking av kjønnsdeler, ensidig og gjensidig onani, en rekke former for gruppesex og formentlig også anal sex, m.v. når skildringen blott ikke kan karakteriseres som grov etter den definisjon som flertallet foreslår inntatt i lovteksten på «pornografi». (Barn, lik, dyr, vold eller tvang og «liggende».)»

Han seier vidare:

«Det dissenterende medlem har som mangeårig statsadvokat og senere dommer erfaring for at skildringer av alminnelig seksuell aktivitet («mykporno») — særlig i form av billedblader og fotoserier — brukes til å lokke barn til seksuelle handlinger med voksne. Særlig gjelder dette menn som søker omgang med mindreårige gutter, hvis våknende kjønnsdrift lett kan la seg tenne på denne måten.

Dertil kommer at det er alment kjent at pornografi av alle kategorier kommer ut til barn helt ned i småklassene på skolene. Det er gjerne noe større gutter som får tak i pornoblader hjemme eller fra kamerater og viser eller gir dem til små barn. Det dreier seg om barn som selvsagt ikke har nådd den modenhetsgrad at de bør presen-

teres for dristige «rett-på-sak»-framstillingar av seksualhandlingar, selv om framstillingene kan være naturlige nok for voksne.

Mindretallet er enig i at straff ikke er spesielt egnet til underbyggelse eller fremme av moral, men mener likevel at flertallets standpunkt m.h.t. «mykporno» innebærer en liberalisering som må virke støtende for betydelige grupper av det norske folk, hva enten dette bygges på etiske, estetiske eller religiøse grunner. Også dette er hensyn som lovgiveren bør ha for øye.»

Eg er heilt samd i desse utsegnene, og eg trur det er riktig av Odelstinget å tenkja litt over konsekvensane av ei liberalisering her.

Kjellbjørg Lunde: Det dilemmaet Arbeidarpartiet har kome i gjennom sitt fellesforslag med Kristeleg Folkeparti, som har resultert i at dei framleis vil ha med seg det forelda uttrykket «utuktig», er blitt tydeleg illustrert gjennom denne debatten.

I tillegg til det utilstrekkelege i Arbeidarpartiet og Kristeleg Folkeparti sitt forslag når det gjeld å klarlegge det kjønnsdiskriminerande aspektet i lovverket, har det kome tydeleg fram — m.a. frå representanten Alsaker — at Kristeleg Folkeparti legg sine spesifikke tolkingar av uttaksomgrepet inn i premissane for si tilslutning til det opphavlege arbeidarpartiforslaget.

Dette — ved sida av dei uklare premissane i innstillinga — tilseier at praktiseringa av det eventuelle nye lovvedtaket ikkje blir enklare og klarare enn det som vi har.

Høgre kan ikkje forstå — blei det sagt av representanten Austad — at Arbeidarpartiet ikkje kunne stø utstillingsforbodet som Høgre no har sett si lit til. Arbeidarpartiet har jo gitt uttrykk for at utstilling av porno kan verke krenkande — vi forstår det av innstillinga.

Men det hjelper jo lite å ha eit utstillingsforbod om ein ikkje gjer noko med innhaldet i det som eventuelt skal bli utstilt. Eg synest den haldninga som Høgre her legg for dagen, minner om og er uttrykk for ein strutsepolitikk med ein innebygd dobbelmoral.

Framstegspartiet har problem med å forstå kvinnerørsla sitt syn. Partiet har i denne debatten som alltid gjort sitt beste for å misforstå. Representanten Gundersen påstod at kvinnerørsla hadde godteke innstillinga og forslaget frå Arbeidarpartiet/KrF. Det er ikkje tilfelle, som vi andre veit. Kvinnerørsla og Fellesaksjonen var positive til Arbeidarpartiet sitt utkast, men har teke avstand frå det nye forslaget der omgrepet «utukt» er kome inn, og meiner altså at dette forslaget

burde sendast til Regjeringa, slik at ein kunne kome fram til noko som var betre.

Kvinnerørsla har — som eg har snakka om tidlegare i dag — nettopp villa ha eit lovverk som ikkje dreg med seg det puritanske synet på seksualitet — som er den grunnleggande årsaka til at pornoindustrien har så stor omsetnad.

At Framstegspartiet prøver å føre fram myten om at kvinnene vil seksualiteten og erotiske skildringar til livs, skal vi ikkje undre oss over. Når Carl I. Hagen slynger ut sine skuldingar om politiske siktemål hos Fellesaksjonen, tykkjer iallfall eg at det minner sterkt om å kaste stein når ein sjølv sit i glashus.

At Fellesaksjonen og kvinnerørsla ønskjer å sette kjeppar i hjula for pornoindustrien, dersom vi på nokon måte kan klare det, det er vel ikkje noko nytt. Ved sida å gå til angrep på denne «kapitalen» si grove utnytting av menneske — og då særleg av kvinner — er aktive kvinner opptekne av at erotiske skildringar, som vi ønskjer skal bli laga, skal bli laga av heilt andre folk enn dei som står bak pornoindustrien, slik at vi kan få eit skikkeleg innhald i desse skildringane.

Jørgen Sønstebo: Eg er glad for alle dei utsegnene som har kome frå forskjellige parti i dag, om at dei vil kome til livs dei grove skildringane og dette svineriet — om ein skal kalle det det — som er i omsetnad.

Det som det er blitt diskusjon om her, er kor langt ein skal gå i denne samanheng. Eg for mitt vedkomande synest det har blitt trekt for mykje politikk inn i dette frå forskjellige hald. Ein har diskutert kva som har vore gjort gale av den eine og den andre. Eg synest det er viktigare å gå inn på saka og prøve å få eit godt resultat ut av det. I den samanheng synest eg vi har kome godt fram når det gjeld påtalerregelen. Alle framlegga vi har, har endra den. Eg ser det som den absolutt viktigaste endringa. Eg trur det vil ha mest å seie for handhevinga av lova. Derfor er det viktig når den lova som nå blir vedtatt, trer i kraft, at det blir satsa sterkt med ein gong. Dersom det da kan bli gjort eit krafttak, trur eg det kan medverke til at det seinare ikkje blir det behovet.

Arbeidarpartiet sitt framlegg, som er vedtaket i innstillinga, og som blir støtta av fleirtallet i Kristeleg Folkeparti, ser eg også som betre enn straffelovas § 211, slik den lyder i dag, og også betre enn Høgre sitt framlegg. Derfor finn eg subsidiært å kunne røyste for dette framlegget.

Det er ei kjend sak at det er store pengar

ute og går i samband med slik pornografisk litteratur og omsetnaden av den. Ved straffereaksjonane må det vere sjølvsagt at det blir reagert med bøter og inndraging av slik storleik at det verkeleg svir, og det må også nyttast kombinasjonen fengsel og bot.

Når det gjeld Høgre sitt framlegg til ny § 211 a, meiner eg at det har blitt ein brukbar rettspraksis, og at det såleis ikkje er nødvendig med noko unntak for kunstnariske og vitenskaplege framstillingar. Heller ikkje ser eg nokon grunn til å ha lovreglar om visingsforbod. Framstillingar som er belagde med straff, kan heller ikkje stillast ut. Eg forstår nok at Høgre har behov for det, all den tid det er ein viss terskel som er stilt. Derimot finn eg grunn til å ville støtte Høgre sitt framlegg om endring av straffelovas § 382, slik at det kan bli same påtaleregelen også for videogram. Eg vil rå Kristeleg Folkepartis representantar til å røyste for dette framlegget.

Statsråd Mona Røkke: Det ble skapt en viss uklarhet hos meg avslutningsvis. Jeg tenker da på innleggene fra representantene Alsaker og Sverre Helland. Jeg er nødt til å si at når det gjelder representanten Alsaker, er jeg ennå ikke riktig klar over om man støtter lovteksten i Arbeiderpartiets forslag, eller om man også støtter premissene. Er det begge deler, har man nettopp svært dårlig veiledning når det gjelder hva lovteksten skal ramme.

Så til representanten Sverre Helland. Det ble trukket frem en del eksempler som jeg bare vil gi uttrykk for klart faller innenfor lovbestemmelsen, forslaget til ny § 211 som Høyres medlemmer har fremsatt.

Endelig til representanten Kjellbjørg Lunde, som hadde problemer med å forstå betydningen av forslaget om et utstillingsforbud. Jeg ser det slik at hvis man mener å ramme alt, er det klart at det blir overflødig. Hvis man mener å ramme absolutt alt, har man ikke bruk for noe utstillingsforbud. Men jeg vil tro at det vil måtte finnes skildringer som ikke går inn under noen av de forslag som foreligger til § 211. Jeg synes at det da er litt interessant å merke seg at man altså ikke er villig til å gi kvinnene det tilleggsvernet som ligger i utstillingsforbudet.

Presidenten: Hr. Svein Alsaker har hatt ordet to ganger, og får ordet til ein kort merknad.

Svein Alsaker: I mitt første innlegg gav jeg klart og utvetydig uttrykk for at Kristelig Folkepartis stortingsgruppe vil stemme for Ar-

beiderpartiets forslag. Jeg beklager at statsråden ikke hørte det.

Jeg sa også at Kristelig Folkepartis stortingsgruppe generelt sett kunne tiltre de premissene som var gitt for forslaget til Sverre Helland og Sønstebo, og begrunnet dette med at forskjellen på de to forslagene er av juridisk-teknisk art. Slik jeg vurderer disse forslagene, har de den samme juridiske rekkevidde og konsekvens.

Sverre Helland: Eg veit ikkje om eg misforstod statsråden i eit tidlegare innlegg. Men eg sat igjen med det inntrykket at ho meinte at det også når det galdt Sønstebos og mitt framlegg, ikkje var samsvar mellom premisane og framlegget. Eg hadde ei kjensle av at ho meinte at me i premissane sa at me ikkje ville gå lenger enn noverande lov. Men framlegget vårt opnar for det. Eg vil berre visa til side 33 i innstillinga, andre spalte, tredje avsnitt, der me seier klårt:

«Desse medlemer sitt ynskje er at denne lovparagrafen skal femne vidare enn det som er tilfelle i dag».

Elles vil eg berre leggja til at etter å ha lese Høgre sitt framlegg og premissane og høyrte på innlegga i dag, sit eg att med ei viss kjensle av at dette lovframlegget vil verka liberaliserande jamført med den lova me har i dag. Dette er eg usamd i, og eg kjem difor til å røysta for Arbeidarpartiet sitt framlegg der- som vårt framlegg fell.

Eitt framlegg frå Høgre vil eg røysta for. Det er framlegget som gjeld § 382, siste leden. Eg vil elles seia at mi røysting her ikkje er meint som noko bestemt råd til gruppa. Eg meiner det er riktig å stilla gruppa fritt i ei eventuell subsidiær røysting.

Carl I. Hagen: Etter å ha lyttet en del til debatten må jeg si at jeg synes synd på den dommer som skal være den første til å praktisere denne nye bestemmelse, når man skal gå til premisser for å finne hva lovgiveren egentlig har ment med paragrafen — særlig når det er dukket opp representanter som vil stemme for en ordlyd, men på premisser som forslagsstillerne ikke slutter seg til.

Derfor kunne jeg tenke meg å stille et spørsmål til Arbeiderpartiets gruppe. I innstillingen heter det i punkt a):

«den som holder offentlig foredrag eller istandbringer offentlig forestilling eller utstilling av utuktig eller pornografisk innhold».

Så er det også en definisjon på hva som menes med dette.

Vil denne lovparagrafen ramme de foredrag

som Unni Rustad har holdt, og som er gjen-gitt av NRK Fjernsynet? I de sendingene har jo Unni Rustad nettopp vist en del bilder som hun omtaler som svineri hun ønsker forbudt. Dette har NRK formidlet videre til det norske folk. Jeg føler meg overbevist om at de fleste møte med pornografi har skjedd gjennom NRKs sending av Unni Rustads foredrag og visning av hennes lysbilder. Det er der de aller fleste har møtt disse tingene. Det er ikke på andre områder.

Derfor synes jeg det ville være fornuftig, dersom det skulle være på tale for NRK — som de sikkert har lyst til — å sende dette programmet i reprise en gang til, om både NRK og Unni Rustad og en dommer kunne få vite litt om lovgiverens intensjon med denne paragrafen. Jeg utfordrer derfor noen fra Arbeiderpartiets gruppe til å klargjøre det: Er det slik at § 211 a) rammer Unni Rustads fremvisning av bilder som hun selv ønsker forbudt, og som hun har brukt som eksempler på hva som bør være forbudt, og at man dermed også hindrer NRK i å vise slikt for fremtiden? Hvis man ikke kan svare på det, må jeg si at det er meget uklart hva man mener med denne paragraf. Og stakkars den dommer som skal praktisere den!

Jørgen Sønstebo: Det har blitt nemnt at framlegget frå Sverre Helland og meg er liberaliserande i forhold til nåverande lov. Eg kan ikkje forstå korleis det kan oppfattast slik. Det vi har gjort, er å føre inn under punkt b film og videogram. Elles er første leden identisk med den nåverande ordlyd. I tillegg gjer vi framlegg om to nye leder, som peikar på det som gjeld det krenkjande og det støtande, og det som har med det skjerpande å gjera. Det er nye leder. Resten av paragrafen er identisk med den nåverande lovparagrafen, bortsett frå påtالeregelen i siste leden, som er teken bort. Da kan ikkje eg forstå det på annan måte enn at det er ei innskjerping. Det er ikkje på nokon måte ei liberalisering — det kan ikkje forståast på den måten.

Helen Bøsterud: Egentlig burde det være unødvendig å svare på Carl I. Hagens spørsmål. Hvis han hadde lest vår innstilling, ville han på side 22 ha sett overskriften på kap. 3.4: «Fremstillinger av kunstnerisk, vitenskapelig eller opplysningsmessig verdi.» Han ville ha funnnet svaret, at det er nei.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet, og debatten er slutt. Saka er teken opp til røysting.

Presidenten gjer merksam på at tilrådinga i denne saka er i samsvar med framlegget frå

Arbeidarpartiet sine medlemmer i komiteen. Det er opplyst at Kristeleg Folkeparti stør tilrådinga.

Utanom tilrådinga ligg det no føre følgjande framlegg:

Framlegg nr. 2, sett fram av Jørgen Sønstebo på vegner av komiteedlemene Sverre Helland og Jørgen Sønstebo. Dette framlegget er teke inn i tilrådinga på side 36.

Framlegg nr. 4, sett fram av Tore Austad på vegner av Høgre.

Framlegg nr. 5, frå Fridtjof Frank Gundersen på vegner av Framstegspartiet.

Framlegg nr. 6, frå Kjellbjørg Lunde på vegner av Sosialistisk Venstreparti.

Framlegg nr. 4, 5 og 6 er omdelte på representantane sine plassar.

Presidenten gjer merksam på at framlegg nr. 1, som er teke inn i tilrådinga, ikkje er teke opp i Odelstinget.

Presidenten gjer framlegg om at det først blir røysta over framlegg nr. 6, frå Kjellbjørg Lunde. Blir det vraka, røystar vi over framlegg nr. 5, frå Fridtjof Frank Gundersen. Blir også det vraka, røystar vi over framlegget frå Jørgen Sønstebo. Om det òg blir vraka, røystar vi over framlegget frå Tore Austad, og til slutt røystar vi eventuelt over tilrådinga.

Presidenten vil spørja om det er merknader til denne framgangsmåten?

Tore Austad: Jeg har ikke andre merknader enn at vi har bedt om paragrafvis votering over vårt forslag, og at det som presidenten nå skisserte, gjelder vårt forslag til § 211 med den rettelse som jeg bad om å få foretatt ved møtets åpning.

Presidenten: Presidenten er merksam på den rettinga, og presidenten har også registrert det ønsket som representanten Austad har kome med når det gjeld det framlegget som han har sett fram. Presidenten kan alt no seie at han er innstilt på å imøtekoma eit slikt opplegg for voteringa over det framlegget, men skal koma tilbake til det når vi kjem til framlegget.

Presidenten tek først opp til røysting framlegg nr. 6, frå fru Kjellbjørg Lunde på vegner av Sosialistisk Venstreparti:

«Straffelovens § 211 skal lyde:

Med bøter eller fengsel inntil 2 år eller med begge deler straffes:

- a) den som holder offentlig foredrag eller istandbringer offentlig forestilling eller utstilling med pornografisk innhold,
- b) den som utgir, frambyr til salg eller leie eller på annen måte søker å utbre pornografiske skrifter, bilder, film, videogram eller liknende,

- c) den som overlater pornografiske skrifter, bilder, film, videogram og liknende til personer under 18 år.

Med pornografiske skildringer menes i denne paragraf kjønnslege skildringer som gir inntrykk av nedsettende vurdering av det ene kjønn eller på en krenkende eller nedverdiggende måte framstiller kvinne eller mann — eller hvor barn, dyr eller vold forekommer.

Medvirkning straffes på samme måte.

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller begge deler straffes den som av uaktsomhet foretar noen sådan handling som er nevnt i denne paragraf.

På samme måte straffes den innehaver eller overordnede som forsettlig eller av uaktsomhet unnlater å hindre at det i en virksomhet blir foretatt handling som nevnt i denne paragraf.

Ved straffeutmåling legges det i skjerpende retning vekt på om de pornografiske skildringene omfatter bruk av barn, dyr, vold, tvang og sadisme.»

Votering:

Framlegget frå Kjellbjørg Lunde vart mot 3 røyster ikkje vedteke.

Presidenten: Presidenten tek så opp framlegg nr. 5, frå Fridtjof Frank Gundersen på vegner av Framstegspartiet:

«Straffeloven 22. mai 1902 nr. 10 endres slik: § 211 skal lyde:

Med bøter eller med fengsel inntil 2 år eller med begge deler straffes

- a. den som istandbringer offentlig forestilling eller utstilling av pornografisk innhold,
- b. den som i ervervsvirksomhet utgir, frembyr til salg eller leie eller på annen måte søker å utbre pornografiske skrifter, bilder, film/videogram eller lignende,
- c. den som overlater pornografiske skrifter, bilder, film/videogram og lignende til personer under 18 år.

Med pornografi menes i denne lov kjønnslege skildringer hvor det gjøres bruk av barn, lik, dyr, vold eller tvang og lignende grove kjønnslege skildringer.

Som pornografi regnes ikke kjønnslege skildringer som må anses forsvarlige utfra en kunstnerisk, vitenskapelig, informativ eller lignende målsetting.

Medvirkning straffes på samme måte.

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller med begge deler straffes den som av uaktsomhet foretar en slik handling som nevnt i første jf. annet ledd.

På samme måte straffes den innehaver eller overordnede som forsettlig eller av uaktsomhet unnlater å hindre at det i en virksomhet blir foretatt handling som nevnt i denne paragraf.»

Votering:

Framlegget frå Fridtjof Frank Gundersen vart mot 3 røyster ikkje vedteke.

Presidenten: Presidenten tek så opp framlegg nr. 2, frå Jørgen Sønstebo på vegner av komitedemedlemene Sverre Helland og Jørgen Sønstebo:

«Straffelova § 211 skal lyde:

«Med bøter eller med fengsel inntil 2 år eller med begge deler straffes

- a. den som istandbringer offentlig forestilling eller utstilling av utuktig innhold,
- b. den som utgir, frembyr til salg eller leie eller på annen måte søker å utbre utuktige skrifter, bilder, film/videogram eller lignende,
- c. den som overlater utuktige skrifter, bilder, film/videogram og lignende til personer under 18 år.

Med utuktige skildringer menes i denne paragraf kjønnslege skildringer som virker støtende eller krenkende.

Ved straffeutmålingen legges det i skjerpende retning vekt på om det gjøres bruk av barn, dyr, vold eller tvang. Likeledes skal det legges vekt på om innholdet tilkjenner forakt for eller et nedverdiggende syn på det ene kjønn.

Medvirkning straffes på samme måte.

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller med begge deler straffes den som av uaktsomhet foretar noen sådan handling som nevnt i denne paragraf.

På samme måte straffes den innehaver eller overordnede som forsettlig eller uaktsomt unnlater å hindre at det i en virksomhet blir foretatt handling som nevnt i denne paragraf.»

Votering:

Framlegget frå Jørgen Sønstebo var med 75 mot 9 røyster ikkje vedteke.
(Voteringsutskrift 12.54.)

Presidenten: Vi kjem så til framlegg nr. 4, frå Tore Austad på vegner av Høgre.

Fridtjof Frank Gundersen (frå salen): Hr. president! Kan jeg få ordet til en stemmeforklaring?

Presidenten: Ver sa god!

Fridtjof Frank Gundersen: Jeg vil bare meddele at medlemmene av Fremskrittspartiets stortingsgruppe kommer til å stemme imot § 211, fordi man har tatt bort regelen om at man bare skal reise sak dersom allmenne hensyn krever det. Jeg synes ikke ressursituasjonen i politiet tillater en slik lovendring.

Presidenten: Presidenten vil opplyse at etter det han har forstått av debatten, vil hr. Hans Hammond Rossbach røysta for framlegg nr. 4, frå hr. Tore Austad.

Hr. Rossbach nikkar og stadfestar det.

Presidenten gjer vidare merksam på at hr. Tore Austad i debatten har peikt på ein trykkfeil i framlegget sitt. Det gjeld § 211. I andre avsnittet under c), første setninga, skal ordet «andre» takast inn, slik at denne setninga skal lyda:

«Med utuktige skildringer menes kjønns-
lige skildringer hvor det gjøres bruk av
barn, dyr, vold eller tvang, eller andre grovt
støtende eller krenkende kjønnslige skild-
ringer.»

Så fortset avsnittet slik som det er i framlegget.

Presidenten gjer merksam på at framlegget frå hr. Austad gjeld fire paragrafar. Det er § 211, § 211 a, § 377 a og 382 siste lekken. Som hr. Austad i røysteforklaringa nyss peika på, har hr. Austad bedt om å få delt opp røystinga på kvar einskild paragraf, og presidenten vil for sitt vedkomande etterkoma den oppmodinga.

Presidenten tek så opp § 211 i framlegget frå hr. Tore Austad:

«I

Straffeloven 22. mai 1902 nr. 10 endres slik:
§ 211 skal lyde:

Med bøter eller med fengsel inntil 2 år
eller med begge deler straffes

- a) den som istandbringer offentlig forestilling eller utstilling av utuktig innhold.
- b) den som i ervervsvirksomhet eller til en større krets utgir, frambyr til salg eller leie eller på annen måte søker å utbre utuktige skrifter, bilder, film, videogram eller liknende.
- c) den som overlater utuktige skrifter, bilder, film, videogram eller liknende til personer under 18 år.

Med utuktige skildringer menes kjønns-
lige skildringer hvor det gjøres bruk av
barn, dyr, vold eller tvang, eller andre grovt
støtende eller krenkende kjønnslige skild-
ringer. Ved vurderingen skal det legges
vekt på om innholdet tilkjennegir forakt for

eller et nedverdiggende syn på det ene kjønn.

Medvirkning straffes på samme måte.

Med bøter eller med fengsel inntil 6 måneder eller med begge deler straffes den som uaktsomt foretar en slik handling som nevnt i første jfr. annet ledd.

På samme måte som nevnt i foregående ledd straffes den innehaver eller overordnede som forsettlig eller uaktsomt unnlater å hindre at det i en virksomhet blir foretatt handling som nevnt i denne paragraf.

Votering:

Framlegget frå Tore Austad til § 211 — med den rettinga som er føreteken — vart med 58 mot 26 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift 12.57.)

Presidenten: Presidenten tek så opp Tore Austad sitt framlegg til ny § 211 a:

«Ny § 211 a skal lyde:

Paragraf 211 rammer ikke kjønnslige skildringer som må anses forsvarlige ut fra en kunstnerisk, vitenskapelig, informativ eller liknende målsetting.»

Votering:

Framlegget frå Tore Austad til ny § 211 a vart med 55 mot 28 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift 12.57.)

Presidenten: Framlegget frå hr. Tore Austad til ny § 377 a lyder slik:

«Ny § 377 a skal lyde:

Den som i ervervsvirksomhet på offentlig sted stiller ut nakenbilder eller liknende som gir inntrykk av en nedsettende eller krenkende vurdering av det ene kjønn, straffes med bøter eller med fengsel i inntil 3 måneder.

Det samme gjelder den som med posten sender eller på annen måte tilstiller noen slike skildringer i bilder eller tekst uten forutgående bestilling.

Medvirkning straffes på samme måte.

Med bøter straffes den som uaktsomt foretar slike handlinger som nevnt i første eller annet ledd.

Straff kommer ikke til anvendelse for overtredelse foretatt av ekspeditør, betjent eller annen underordnet når overtredelsen vesentlig skyldes den underordnede avhengige stilling til den ervervsdrivende.

Bestemmelsen i § 211 a gjelder tilsvarende.»

Presidenten: Presidenten vil vise til at siste lekken i framlegget til § 377 a frå hr. Austad lyder slik:

«Bestemmelsen i § 211 a gjelder tilsvarende.»

Då Odelstinget nettopp har vraka framlegget til § 211 a, vil presidenten gjera framlegg om at siste lekken i framlegget til § 377 a får følgjande ordlyd i staden for den refererte:

«Denne paragraf rammer ikke kjønnslige skildringer som må anses forsvarlige ut fra en kunstnerisk, vitenskapelig, informativ eller liknende målsetting.»

Med denne endringa blir § 377 a i framlegg nr. 4, frå hr. Austad på vegner av Høgre, teken opp til røysting:

Votering:

Framlegget frå Tore Austad til § 377 a med den foreslåtte endringa vart med 58 mot 26 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift 12.59.)

Presidenten: Presidenten tek så opp Tore Austad sitt framlegg om oppheving av straffelova § 382 siste lekken.

Presidenten har merka seg at fru Helen Bøsterud under ordsiftet på vegner av Arbeidarpartiet har rådd til å røyste for dette framlegget. Også hr. Jørgen Sønstebo har rådd til det, og det same har hr. Sverre Heland.

Framlegget frå hr. Tore Austad lyder:

§ 382 siste ledd oppheves.»

Votering:

Framlegget frå Tore Austad vart samrøystes vedteke.

Presidenten: Når det gjeld II i framlegget — «Lovendringene trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer» — går presidenten ut frå at vi kan kome tilbake til dette i samband med røysting over II i tilrådinga.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjera slikt vedtak til

lov

om endring i straffelova
(§ 211 om pornografi).

I.

I straffelova 22. mai 1902 gjer ein følgjande endring:

§ 211 skal lyde:

Med bøter eller med fengsel inntil 2 år eller med begge deler straffes:

a) den som holder offentlig foredrag eller

istandbringer offentlig forestilling eller utstilling av utuktig eller pornografisk innhold,

b) den som utgir, frambyr til salg eller leie eller på annen måte søker å utbre utuktige eller pornografiske skrifter, bilder, film, videogram eller liknende,

c) den som overlater utuktige eller pornografiske skrifter, bilder, film, videogram og liknende til personer under 18 år.

Med utuktige eller pornografiske skildringer menes i denne paragraf kjønnslige skildringer som virker støtende eller på annen måte er egnet til å virke menneskelig nedverdiggende eller forrående, herunder kjønnslige skildringer med bruk av barn, dyr, vold, tvang og sadisme.

Medvirkning straffes på samme måte.

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller begge deler straffes den som av uakt-somhet foretar noen sådan handling som er nevnt i denne paragraf.

På samme måte straffes den innehaver eller overordnede som forsettlig eller av uakt-somhet unnlater å hindre at det i en virksomhet blir foretatt handling som nevnt i denne paragraf.

Ved straffeutmålingen legges det i skjerpende retning vekt på om de utuktige eller pornografiske skildringer omfatter bruk av barn, dyr, vold, tvang og sadisme.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 52 mot 32 røyster.

(Voteringsutskrift 13.00.)

Presidenten: Då det no er vedteke endringar både i § 211 og i § 382, gjer presidenten framlegg om å endra teksten i innleiinga under I, slik at det blir ståande:

«I straffelova 22. mai 1902 gjer ein følgjande endringar:» — Presidenten ser det som vedteke.

Vidare var tilrådd:

II.

Lovendringa trer i kraft straks.

Presidenten: Også her gjer presidenten av same grunn framlegg om ei endring i ordlyden, slik at den blir:

«Lovendringane trer i kraft straks.»

Med denne endringa er II i tilrådinga teken opp til votering.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen under II med den foreslåtte endringa vart samrøystes vedteken.

Tore Austad: Nå gikk det faktisk litt fort, hr. president, fordi at i innstillingen står det at endringen trer i kraft straks, mens i vårt forslag står det at endringene trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer, og det er en vesensforskjell. Det er ikke mulig å sette dette i kraft straks, så jeg ber om at iverksettelsen blir tatt opp til votering.

Presidenten: Dersom representanten Austad ønsker at vi skal ta opp att røystinga under II på grunn av ei mistyding, vil presidenten ikkje ha noko å merka til det.

Hr. Austad ønsker då at vi skal ta opp att røystinga over II med den grunngevinga at det er oppstått ei mistyding om voteringsgrunnlaget, og det kan presidenten godta.

II i tilrådinga med den endringa som presidenten har referert, er teken opp til votering, og vi brukar voteringsanlegget.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen under II med den foreslåtte endringa vart vedteken med 51 mot 32 røyster.

(Voteringsutskrift 13.03.)

Presidenten: Overskrifta til lova og lova i det heile blir så teken opp til røysting.

Då Odelstinget har gjort vedtak som gjeld både § 211 og § 382 siste lekken, gjer presidenten framlegg om at overskrifta til lova blir endra slik at ordet «endring» blir erstatta med «endringar», og at det står i parentes, «(§ 211 om pornografi)», går ut.

Votering:

Overskrifta til lova og lova i det heile, med dei nemnde endringane i overskrifta, vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt til Lagtinget.

Presidenten vil så til slutt gjera merksam på at Odelstinget i denne saka har vedteke eit endringsframlegg som ikkje er med i tilrådinga — det gjeld endringa i § 382. Som Odelstingets medlemmer truleg er merksame på, skal komiteen etter siste lekken i § 31 i reglementet i slike tilfelle «som regel» uttala seg om odelstingsvedtaket før det blir handsama i Lagtinget. Presidenten finn likevel at dette ikkje skulle vera turvande i dette tilfellet, og presidenten vil derfor leggja det til grunn så sant det ikkje kjem innvendingar mot det fra Odelstinget si side. — Det er ikkje skjedd, og dette er då godkjent.

Sak nr. 2.

Innstilling fra sosialkomiteen om endringer i lov av 19. juni 1931 nr. 18 om Aktieselskapet Vinmonopolet (Innst. O. nr. 54, jf. Ot.prp. nr. 54).

Terje Granerud (ordfører for saken): De foreliggende forslag til lovendringer dreier seg i hovedsak om to forhold. For det første foreslås at ordningen med stedlige styrer eller tilsynsnemnder for Vinmonopolets utsalg oppheves med virkning fra kommende årsskifte. I tillegg fremmes forslag til endringer i selskapets ansettelsesordning, noe som bl.a. er en følge av det første forslaget.

Det er en enstemmig komite som slutter seg til forslagene fra departementet.

Når det gjelder spørsmålet om opphevelse av ordningen med stedlige styrer og tilsynsnemnder, er det grunn til å understreke at dette har vært undergitt grundig behandling i en lang rekke fora gjennom lang tid. Det er en gjennomgående konklusjon fra denne behandlingen at de stedlige styrer og tilsynsnemnder ikke lenger synes å fylle noen reell funksjon i forhold til det gjeldende regelverk. Dette skyldes i hovedsak endrede samfunnsforhold og det faktum at selskapets egen administrasjon etter hvert har overtatt en stadig økende del av de oppgaver som opprinnelig var tillagt disse lokale organene.

Komiteen har derfor kommet til at det ikke er tilstrekkelige tungtveiende grunner til å opprettholde ordningen, som i dag representerer en årlig utgift for selskapet i størrelsesorden 1 mill. kr. Komiteen forutsetter at de oppgaver disse styrene har hatt, bl.a. med hensyn til den sosiale kontroll med utsalgenes virksomhet, på en betryggende og tilfredsstillende måte kan ivaretas av andre organer. På denne bakgrunn er det en enstemmig komite som slutter seg til departementets forslag om at ordningen oppheves fra 31. desember i år.

Som en følge bl.a. av dette vedtaket må det også foretas en gjennomgang av selskapets ansettelsesordning. Dette henger sammen med at de stedlige styrer har hatt en viss ansettelsesmyndighet. I tillegg kommer at den nåværende ansettelsesordning er lite tjenlig, bl.a. ved at prosedyren kan variere både etter sted og stillingens karakter.

En mer tjenlig ansettelsesordning har vært vurdert av et eget utvalg. Sosialdepartementet tilrår for sin del at selskapet selv, i samarbeid med de ansatte, finner fram til den beste ordning. Dette har komiteen sluttet seg til. Jeg finner grunn til å understreke at dette er et syn som fullt ut deles både av selskapets ledelse og de ansattes organisasjoner.

Komiteen har merket seg Riksrevisjonens ønske om å presisere revisjonens uavhengighet i tilknytning til behandlingen av ansettelsaker. Vi mener imidlertid at dette hensyn er tilstrekkelig ivarettatt gjennom den presisering som er gjort i komiteinnstillingen, og hvor vi understreker at de ansattes representasjon i revisjonskomiteen, når denne fungerer som innstillingsråd, gjelder av og blant de ansatte i revisjonen.

Jeg anbefaler Odelstinget å vedta komiteens innstilling.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt

vedtak til lov
om endringer i lov av 19. juni 1931 nr. 18 om
Aktieselskapet Vinmonopolet.

I

I lov av 19. juni 1931 nr. 18 om Aktieselskapet Vinmonopolet gjøres følgende endringer:

§§ 8 og 11 oppheves.

§ 13 annet ledd skal lyde:

Revisjonskomiteen foretar innstilling på revisjonschef og de øvrige tjenestemenn i revisjonen. Den innstiller også på lønn for tjenestemennene. En representant for de ansatte tiltrer revisjonskomiteen når denne fungerer som innstillingsråd.

§ 15 skal lyde:

Kongen fastsetter godtgjørelsen til selskaps styre og lønnen til administrerende direktør. Stortinget fastsetter godtgjørelsen til bedriftsforsamling og revisjonskomité.

II

Loven her trer i kraft 1. januar 1986.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt til Lagtinget.

Sak nr. 3.

Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endringer i lov av 19. juni 1969 nr. 57 om sykehus m.v. og i lov av 28. april 1961 nr. 2 om psykisk helsevern. (Dekning av sykehusopphold i Norge for trygdede personer bosatt i utlandet). (Innst. O. nr. 56, jf. Ot. prp. nr. 61).

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

lov

om endring i lov av 19. juni 1969 nr. 57 om sykehus m.v. og i lov av 28. april 1961 nr. 2 om psykisk helsevern. (Dekning av sykehusopphold i Norge for trygdede personer bosatt i utlandet.)

I.

I lov av 19. juni 1969 nr. 57 om sykehus m.v. gjøres følgende endring:

§ 12 sjette ledd nytt første punktum skal lyde:
Folketrygden utreder forpleiningsutgifter for personer som ikke har bosted i Norge, men er trygdet etter lov om folketrygd.

Nåværende første og andre punktum blir nye andre og tredje punktum.

II.

I lov av 28. april 1961 nr. 2 om psykisk helsevern gjøres følgende endring:

§ 16 femte ledd nytt første punktum skal lyde:
Folketrygden utreder forpleiningsutgifter for personer som ikke har bosted i Norge, men er trygdet etter lov om folketrygd.

Nåværende første til fjerde punktum blir nye andre til femte punktum.

III.

Loven her trer i kraft 1. juli 1985.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt til Lagtinget.

Sak nr. 4.

Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endringer i lov av 17. juni 1966 nr. 12 om folketrygd og i lov av 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten (Innst. O. nr. 55, jf. Ot.prp. nr. 71.)

Terje Granerud: Det er ikke for å være vanskelig jeg tar ordet, men ettersom saksordfører Bohlin sitter i Lagtinget, skal jeg få si noen ord om saken her i Odelstinget.

Det som her legges fram, er en rekke endringer i lov om folketrygd og lov om anke til Trygderetten.

Komiteen ser det slik at endringene vil forbedre og forenkle både lover og saksbehandling. Innstillingen er enstemmig.

Av endringer som her foreslås, vil jeg nevne at sjøfolkenes sykepenger nå skal beregnes ut fra den faktiske inntekt på samme måte som sykepenger beregnes for andre inntektstakere. Sykepengene erstatter dermed den reelle tapte arbeidsfortjeneste. Vi kommer da helt bort fra at sykepenger for sjøfolk beregnes etter normerte inntekter, der vedkommende stilling er avgjørende for beregningsgrunnlaget. De tidligere beregningsformene for sykepenger til sjøfolk kunne gi uheldige utslag.

I folketrygdloven vil det bli flere endringer når det gjelder frister for foreldelse av krav på trygdeytelser. Til dels dreier det seg om presiseringer av allerede innarbeidet praksis. De bestemmelser folketrygdloven har i dag om foreldelse, er stort sett knyttet til den trygdedes krav. På noen områder er det slik at arbeidsgiveren har forskotteringsplikt for slike ytelser. Loven får nå bestemmelser om foreldelsesfrist også for arbeidsgiverens refusjonskrav.

De viktigste endringer i den sak vi i dag behandler, finner vi i forslagene som gjelder lov om anke til Trygderetten. I den senere tid har det vært en jevn øking av restansene i Trygderetten. For å holde ankebehandlingstiden nede, blir det foreslått at ankeutvalget får utvidet sitt mandatområde. Utvidelsen blir gjort på en betryggende måte, slik at det ikke går ut over rettssikkerheten. Ankeutvalgene skal etter forslaget også kunne behandle saker der Rikstrygdeverket har truffet avgjørelse som første instans. Ankeutvalgene har hatt en enorm betydning når det gjelder å redusere restansene i Trygderetten. Avgjørelsene i ankeutvalgene må være enstemmige. Avgjørelsene er ikke begrunnet, og her ligger det mye av den arbeidsbesparende effekt. Det er her riktig å understreke at avslaget er begrunnet minst en gang tidligere. Ankeutvalgene skal treffe avgjørelse etter en grundig vurdering av den enkelte sak, og det må framgå av den melding den ankende mottar. I dag er ikke denne meldingen tilfredsstillende.

Det er mange sider av Trygderettens oppbygging og virksomhet som burde diskuteres. Det er det ikke tid for nå. Imidlertid bør det overveies å forenkle ankeprosedyren betraktelig. Det kan skje uten at det går ut over kvaliteten på avgjørelsene. En forenkling ser ut til å være nødvendig for å holde behandlingstiden av anker nede på et akseptabelt nivå.

Jeg vil anbefale innstillingen.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet.

Før vi går vidare, ber presidenten om at representantane trykkjer på for-knappen.

Voteringstavlene viste at det var 62 representantar til stades i salen.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjera slikt vedtak til

lov

om endringer i lov av 17 juni 1966 nr 12 om folketrygd og i lov av 16 desember 1966 nr 9 og anke til Trygderetten.

I

I lov av 17 juni 1966 nr 12 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 2–5 nr 2 bokstav f oppheves.

§ 2–6 nr 3 skal lyde:

3. Kan den trygdede på grunn av sin helse-tilstand ikke møte fram på behandlingsstedet, har den som foretar undersøkelse og behandling som nevnt i nr 1, rett til skyssgodtgjørelse. Det samme gjelder for leger ved reiser til og fra faste behandlingssteder (utekontorer) i distriktene når denne tjenesten er organisert av kommunen. Rett til skyssgodtgjørelse ved hjemmebesøk har også helsepersonell ansatt i *hjemmesykepleie, helsepersonell knyttet til helsestasjon og helsepersonell ansatt ved familievernkontor*. Departementet fastsetter forskrifter om rett til skyssgodtgjørelse.

§ 3–14 nr 2 skal lyde:

Departementet gir forskrifter om fastsetting av inntektsgrunnlaget for sykepenger.

§ 14–9 første ledd skal lyde:

Krav om stønad etter kapittel 2 og krav på engangsytelser etter kapittel 5 kan ikke gjøres gjeldende hvis det er gått mer enn seks måneder etter kravet kunne ha vært satt fram.

§ 14–9 nytt sjuende ledd skal lyde:

Arbeidsgivers refusjonskrav overfor trygden for stønad etter kap 3 (jf §§ 3–7, 3–8, 15–7 og 18–9) dekkes ikke for lenger tid tilbake enn tre måneder før den kalendermåned hvori kravet settes fram. For arbeidsgivers refusjonskrav for stønad etter kap 2, jf § 18–9 nr 1, får bestemmelsen i første ledd tilsvarende anvendelse. Det kan gjøres unntak fra bestemmelsene her dersom arbeidsgiveren har vært forhindret fra å sette fram kravet i rett tid. Dette gjelder likevel ikke krav etter § 15–7.

II

I lov av 16 desember 1966 nr 9 om anke til Trygderetten gjøres følgende endringer:

§ 13 tredje ledd siste punktum oppheves.

§ 13 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

I ankesak hvor Rikstrygdeverket har truffet avgjørelse som førsteinstans etter folketrygdlovens § 14-7 nr 3, skal saken uten opphold sendes Trygderetten når den forberedende behandling i Rikstrygdeverket er avsluttet. Gjenpart av oversendelsesbrevet sendes samtidig til den ankende part med melding om at mulige merknader må sendes direkte til Trygderetten innen en frist som ikke må settes kortere enn 14 dager regnet fra og med den dag meldingen er mottatt.

Bestemmelsen i § 27 gjelder tilsvarende for meldinger til den ankende part etter tredje og fjerde ledd.

§ 14 a skal lyde:

Ankeutvalget kan avvise anken når det enstemmig finner at vilkårene for avvisning er til stede.

Ankeutvalget kan nekte å fremme anken helt eller for en del, når det enstemmig finner at anken ikke vil føre fram. Ved vurderingen av om anken likevel skal fremmes, legges det vekt på hvilken betydning avgjørelsen i ankesaken antas å ville ha utenfor den foreliggende sak. Bestemmelsene i § 21 om grunngeving gjelder ikke for avgjørelse om at en anke nektes fremmet, men det skal gå fram av avgjørelsen at ankeutvalget har vurdert saken og at de tre medlemmene er enige om resultatet.

Anke over vedtak etter lovene om krigspensjonering kan ikke nektes fremmet etter annet ledd.

Ankeutvalget kan omgjøre eller oppheve et vedtak om yrkesmessig attføring etter lov om

folketrygd § 5-3 når det enstemmig finner at ankepåstanden helt eller delvis må imøtekommes og avgjørelsen antas ikke å få betydning utenfor den foreliggende sak.

Avgjørelser som etter denne lov treffes av rettens formann, kan også treffes av enkeutvalgets formann.

III

1. Endringene i lov om anke til Trygderetten trer i kraft straks og gis virkning også for saker hvor anke er satt fram før endringene trer i kraft.
2. Endringene i folketrygdlovens § 2-5 nr 2 f, § 2-6 nr 3 og § 14-9 trer i kraft 1 januar 1986.
Endringene i § 14-9 gis virkning også for krav som er oppstått før 1 januar 1986, men som på den nevnte dag ikke var foreldet etter de da gjeldende regler. Foreldelse etter § 14-9 sjuende ledd første punktum inntreffer likevel ikke før 1 april 1986 og foreldelse etter § 14-9 sjuende ledd annet punktum, jf første ledd, ikke før 1 juli 1986, med mindre foreldelse ville inntrådt på et tidligere tidspunkt etter de regler som gjaldt da endringene her trådte i kraft.
3. Endringene i § 3-14 nr 2 trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt til Lagtinget.

Det ligg ikkje føre noko referat.

Møtet slutt kl. 13.20.